

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 32 0 Rs 343686 23 Rev
Sarajevo, 11.07.2023. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Amre Hadžimustafić, kao predsjednice vijeća, Jasminke Kubat i dr. sc. Danice Šain, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice J. Č., kćeri M., iz P., ..., Općina L, koju zastupa punomoćnik Damir Alić, advokat iz Tuzle, a u revizijskom postupku Nisad Omerović, advokat iz Lukavca, protiv tuženog Mirsada Bakalović, direktor JU „Dom penzionera“ Tuzla, Ulica Filipa Kljajića broj 22., koga zastupa punomoćnik Amila-Mimica Kunosić, advokat iz Tuzle, radi mobinga, vrijednost spora 10.100,00 KM, odlučujući o reviziji tužiteljice protiv presude Kantonalnog suda u Tuzli broj 32 0 Rs 343686 20 Rsž od 21.12.2022. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 11.07.2023. godine, donio je slijedeću:

P R E S U D U

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tužiteljice za naknadu troškova postupka nastalim u povodu revizije.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Tuzli broj 32 0 Rs 343686 18 Rs od 29.10.2019. godine odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtjev tužiteljice kojim je tražila da se utvrdi da je tužiteljica J. Č. pretrpjela mobing i zlostavljanje na radu od strane tuženog Mirsada Bakalović direktora JU „Dom penzionera“ Tuzla, kao odgovornog lica, na taj način što je tuženi tužiteljici direktno i uticajem na druge radnike kontinuirano smanjivao obim ugovornih prava i obaveza, izbjegavao direktnu komunikaciju s njom, oduzeo joj sredstva za rad i to arhivu, pečat, knjige protokola, naloge, ključeve, pa se ubuduće tuženom Mirsadu Bakaloviću zabranjuje vršenje ponašanja koje predstavlja mobing i zlostavljanje na radu, što je tuženi dužan priznati i obezbjediti izvršenje navedene zabrane za ubuduće, kao i da joj na ime naknade nematerijalne štete isplati iznos od 2.475,00 KM radi pretrpljenih duševnih patnji blagog intenziteta u trajanju od 45 dana i duševnih patnji srednjeg intenziteta u trajanju od 75 dana, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.10.2018. godine kao dana podnošenja tužbe pa sve do konačne isplate. Istom presudom tužiteljici je naloženo da tuženom nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 3.369,60 KM, u roku od 30 dana od dana donošenja presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Tuzli broj 32 0 Rs 343686 20 Rsž od 21.12.2022. godine žalba tužiteljice je odbijena kao neosnovana i prvostepena presuda potvrđena. Istom presudom odbijen je zahtjev tužiteljice za naknadu troškova žalbenog postupka u iznosu od 1.021,41 KM.

Protiv drugostepene presude reviziju je blagovremeno izjavila tužiteljica zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se

revizija usvoji i obje nižestepene presude preinače usvajanjem tužbenog zahtjeva u cijelosti, uz obavezivanje tuženog na naknadu troškova cijelog postupka, uvećanim za troškove sastava revizije u iznosu od 1.200,00 KM i PDV-a od 17%.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Ispitujući pobijanu presudu u smislu odredbe člana 241. Zakona o parničnom postupku¹ (u daljem tekstu ZPP), ovaj sud je odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Revizija nije osnovana.

Nije ostvaren revizijski razlog povrede odredaba parničnog postupka iz člana 209. ZPP-a u vezi sa članovima 8., 191. i 231. ZPP-a.

Odluku o odbijanju tužbenog zahtjeva prvostepeni sud je, u bitnom, zasnovao na zaključku da je tuženi tokom postupka dokazao da prema tužiteljici nije uopšte preduzimaо radnje koje je ova označila kao mobing, ili da su preduzete radnje bile opravdane zbog organizacije rada i unapređenja radne discipline, a drugostepeni sud je kao pravilne prihvatio činjenične i pravne zaključke prvostepenog suda. Stoga neprihvatljiv je prigovor revidentice da je drugostepeni sud propustio sankcionisati pogrešnu primjenu člana 8. ZPP od strane prvostepenog suda, uslijed čega je pobijana presuda zahvaćena povredom odredaba parničnog postupka iz člana 209. ZPP koja je bila od uticaja na donošenje zakonite i pravilne odluke.

Prvostepeni sud je u obrazloženju svoje presude pravilno i iscrpno izložio proces pojedinačne ocjene izvedenih dokaza, njihovog dovođenja u međusobnu vezu i izvođenja zaključka o postojanju odnosno nepostojanju pravno-relevantnih činjenica za donošenje odluke u ovom sporu. Suprotno tvrdnji revidentice, prvostepeni sud je u svojoj odluci iscrpno interpretirao njen iskaz dat u svojstvu parnične stranke, kao i iskaze svjedoka Safeta Bašić i Nusrete Mehić (strana 14., 15., 16., 17., 18., 19., 20., 21, 22., 23., 24. i 25. prvostepene presude), ali je nakon ocjene tih dokaza, dovodeći ih u vezu sa svim drugim izvedenim dokazima, pravilno zaključio da se iskazima tužiteljice i ovih svjedoka ne može pokloniti vjera kao istinitim i objektivnim dajući za to u obrazloženju svoje odluke jasne razloge (strana 30. do 36. prvostepene presude), koje je kao pravilne prihvatio i drugostepeni sud. Zato je drugostepeni sud u razlozima svoje odluke pravilno ocijenio da je prvostepeni sud izvedene dokaze cijenio u skladu sa odredbom člana 8. ZPP-a, i na osnovu slobodne ocjene izvedenih dokaza utvrdio sporne činjenice odlučne za ovaj spor. Stečeno uvjerenje o odlučnim činjenicama prvostepeni sud je opravdao logičnim i uvjerljivim razlozima, pa ne stoji tvrdnja revidentice o proizvoljnoj ocjeni izvedenih dokaza.

Neosnovano revidentica navodi u reviziji „da joj je bilo jako teško dokazati diskriminirajući položaj“, jer je, u skladu sa odredbom člana 15. u vezi sa članom 4. stav 3. Zakona o zabrani diskriminacije, na njoj bio samo teret dokazivanja pretežne vjerovatnoće postojanja mobinga, dok je na tuženom bio teret da ponudi potpune dokaze da njegovo ponašanje prema tužiteljici ne predstavlja mobing.

Ne stoje prigovori revidentice da sudovi u nižestepenim presudama nisu pravilno interpretirali nalaz i mišljenje vještaka u obrazloženju svojih odluka, jer zapisnik sa glavne rasprave od 27.07.2019. godine na kojem je stalni sudski vještak neuropsihijatar dao pojašnjenje, te pismeni nalaz i mišljenje vještaka, potvrđuju suprotno, da je vještak

¹ „Službene novine F BiH“, broj: 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15

neuropsihijatar upravo na osnovu njene medicinske dokumentacije, kao i na osnovu obavljenog psihijatrijskog pregleda, utvrdio da psihičke tegobe zbog kojih se ona liječila mogu biti posljedice mobinga, samo ako se u toku postupka dokaže istinost njenih navoda o mobingu u radnoj sredini i radu. Kod tužiteljice, kako to proizilazi iz nalaza i mišljenja vještaka, postoje disimulativni elementi što znači da tužiteljica pokušava sebe da prikaže kao adekvatnu, dobronamjernu osobu bez zlobe i zavisti, ali na testu ne može to, jer ona kroz pitanja vještaka pokazuje pravo lice kao agresivnu, paranoidnu osobu, koja ima oboljenje TSP-a, koje je prema nalazu i mišljenju vještaka narušilo njeno zdravstveno, radno i socijalno funkcioniranje, tako da ako nisu tačni njeni navodi iz tužbe o mobingu, onda da uzrok njenih zdravstvenih smetnji nije mobing od strane tuženog, već struktura njene ličnosti. Slobodnoj ocjeni dokaza od strane suda tužiteljica ne može s uspjehom suprotstaviti svoju ocjenu dokaza - nalaza i mišljenja vještaka neuropsihijatra kako to čini u reviziji, tim više što ta ocjena u konkretnom slučaju uključuje prigovore činjenične prirode koji u revizijskom postupku nisu relevantni (član 240. stav 2. ZPP).

Suprotno navodima revizije drugostepena odluka je zasnovana na provedenim dokazima i za njeno donošenje su izneseni jasni razlozi koje je moguće ispitati, tako da obrazloženje drugostepene presude odgovara zahtjevu koji je u tom pogledu postavljen odredbom člana 191. stav 4. u vezi sa članom 202. stav 1. ZPP.

Kako nisu počinjene povrede odredaba parničnog postupka na koje je ukazano u reviziji, to nije ostvaren revizijski razlog povrede odredaba parničnog postupka.

Nije ostvaren ni revizijski razlog pogrešne primjene materijalnog prava, kojeg revidentica ne može s uspjehom temeljiti na činjeničnom stanju drugačijem od onog koje je utvrđeno od strane nižestepeni sudova.

U postupku pred nižestepenim sudovima utvrđeno je da je tužiteljica uposlenik JU „Dom penzionera“ Tuzla, šef Službe zajedničkih i općih poslova; da naredbe koje je tuženi pismeno izdavao tužiteljici kao upute, obuhvataju poslove koji Pravilnikom o radu ustanove i Ugovorom o radu spadaju u radne zadatke tužiteljice; da se izjašnjenja koja je tuženi tražio od tužiteljice (a koja tužiteljica smatra radnjama neprimjerenog pritiska na nju) odnose isključivo na radne zadatke koje je tužiteljica dužna da obavlja prema Pravilniku o radu, Ugovoru o radu kao i Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji ustanove, te da se ista izjašnjenja odnose se na stvarne događaje koji su se desili u ustanovi; da iz sadržine priloženih dopisa i izjašnjenja ne proizilazi da je tuženi na neprimjeren način, grubim riječima, davao uputstva tužiteljici, niti da joj je za navedene zadatke ostavljao neprimjerene rokove, davao teške zadatke koji su izvan njenog nivoa zvanja i kvalifikacija i koji nisu u vezi sa poslovima za koje je tužiteljica angažovana; da su od tužiteljice zapisnički izuzeta sredstva (pečati, 2 registratora kao i dio arhive...) koji su se zbog ranijih organizacijskih problema unutar ustanove nalazili kod nje, odnosno zbog nemogućnosti zaposlenja tehničkog sekretara, te da su prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji rada ustanove ista sredstva bila u nadležnosti tehničkog sekretara ustanove, pa da se u konkretnom slučaju ne može smatrati da je tuženi, koji je ovlašten kao direktor ustanove da vrši organizovanje posla na takav način degradirao tužiteljicu, a niti se pojedinačni akti kojim su zapisnički preuzeta određena dokumenta odnosno sredstva za rad, mogu smatrati zlostavljачkim aktivnostima prema tužiteljici, samo zbog toga što je na to radno mjesto tehničkog sekretara primljen novi radnik, koji prema opisu posla duži pečate, registre, vodi arhivu, protkol, pa su ista njegova sredstva rada, zbog čega su ista nakon njegovog prijema i izuzeta od tužiteljice i dana njemu; da nema osnova tvrdnja tužiteljice da je isključena iz procesa rada jer iz pismenih dopisa kojima obavještava tuženog o načinu rada vešeraja, učesću u javnim nabavkama, o isteku ugovora pojedinim radnicima, jasno proizilazi da tužiteljica

obavlja poslove koji su joj određeni Ugovorom o radu, kao i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji ustanove; da su neosnovane tvrdnje tužiteljice da ju je tuženi degradirao na način što je bez njenog znanja stalno mijenjao raspored rada radnicima kojima je ona direktno nadređena, jer iz događaja koje je tužiteljica sama navela proizilazi da je tuženi, kao direktor ustanove, tako postupio samo u vrijeme kada je tužiteljica bila na godišnjem odmoru, a prema pismenom zahtjevu radnica koje su se i prethodno obraćale tužiteljici za promjenu smjena, te da je to postupanje tuženog bilo u skladu sa njegovim ovlaštenjima i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji ustanove prema kojima je isti u obavezi da organizuje rad ustanove, pa između ostalog i da rješava nastale probleme radi efikasnijeg rada ustanove; da nema osnova tvrdnja tužiteljice da je tuženi degradira iz razloga što je primorana da mu mjesečno dostavlja izvještaj o radu u navedenoj službi (vešeraju), a iz razloga što iz provedenih dokaza proizilazi da su zbog nepostupanja same tužiteljice radnice u vešeraju bile primorane da se obrate tuženom kao direktoru ustanove, te da se i traženo izjašnjenje od tužiteljice ticalo samo te službe (zbog sukoba tužiteljice sa radnicama vešeraja), a uz to u opisu poslova tužiteljice prema zaključenom Ugovoru o radu je da dostavlja izvještaje o radu službi, pa i te službe; da iz provedenih dokaza proizilazi da su S.V. i E. O. prilikom zaposlenja u ustanovi, shodno Pravilniku, ispunjavali uslove za zaposlenje na navedena radna mjesta, pa da su stoga nedokazane tvrdnje tužiteljice da ju je tuženi počeo uznemiravati kada mu je ukazivala na nedostatke prilikom zaposlenja E. O. i S. V., a niti je tužiteljica tu tvrdnju učinila vjerovatnom, jer za to nije dostavila niti jedan materijalni dokaz; da su neosnovane tvrdnje tužiteljice da je diskriminisana u odnosu na druge uposlenike jer joj tuženi u nekoliko situacija, kada je to pismeno od njega zahtijevala nije pružio zaštitu od drugih radnika, a iz razloga što iz dokaza, kao i same izjave tužiteljice, proizilazi da protiv nje nikada nisu vođeni nikakvi disciplinski postupci iako iz sadržine prijave drugih radnika podnesenih protiv nje, proizilazi da su zahtijevali od tuženog da se protiv tužiteljice provede disciplinski postupak; da iz priloženih dokaza u spisu ne proizilazi da je tuženi tužiteljicu premještao s jednog radnog mjesta na drugo, da ju je sprečavao u edukacijama, niti da ju je degradirao u poslu, već da je naprotiv tuženi dostavio dokaz da je tuželjici, kao i svim ostalim radnicima, dao stimulaciju na platu, te da se tužiteljica stručno obučavala u oblasti javnih nabavki; da je nesporna činjenica da je između tužiteljice i tuženog došlo do prekida verbalne komunikacije, ali da u konkretnom slučaju, cijeneći cjelokupno provedeni postupak, prekid komunikacije tuženog sa tuželjicom nije išao u pravcu bilo kakve diskriminacije odnosno omalovažavanja tuželjice, već da se radi o poremećenim međuljudskim odnosima u radnom kolektivu, o čemu jasno govore i međusobne prijave uposlenika Policijskoj upravi, tuženom kao direktoru ustanove i nadležnim inspekcijama; da je navedenom prekidu komunikacije doprinijela i sama tužiteljica na način što je i sama vršila prekid komunikacije sa uposlenicima kojima je direktno nadređena, zbog čega je tuženi bio primoran da poduzima radnje iz svog ovlaštenja, a koje radnje je tužiteljica smatrala neprimjerenim, te je protiv tuženog pokušala pokrenuti postupke na sjednicama Upravnog odbora, iz kog razloga je tuženi, prema datom pojašnjenju, i prekinuo verbalnu komunikaciju sa tuželjicom da više „ne bi bilo rekla – kazala“, nego je tražio pismena izjašnjenja i izdavao pismene zadatke kako bi dokumentovao ono što radi, pa da stoga ni prekid verbalne komunikacije nije imao za cilj degradiranje tuželjice niti njeno isključenje iz procesa rada; da je tuženi dokazao da je pismenu komunikaciju poduzimao isključivo u okviru svojih ovlaštenja radi uspostavljanja funkcionalnijeg rada ustanove, kao i da iz iskaza svjedoka proizilazi da je tuženi i drugim radnicima odnosno uposlenicima davao pismene naredbe odnosno upute za obavljanje pojedinih poslova iz njihove nadležnosti, a da je, ukoliko mu se pismeno obrate, iste eventualno pozivao na razgovor, pa da se stoga ne može smatrati osnovanim da je tužiteljica, koja ni jednim materijalnim dokazom nije potvrdila da se obraćala tuženom za prijem na razgovor, diskriminisana odnosno da tuženi postupa prema njoj drugačije u odnosu na sve ostale radnike; da su neosnovane tvrdnje tužiteljice da tuženi podstiče ostale radnike da protiv tuželjice pišu

prijave, jer iz iskaza svjedoka jasno proizilazi da je potpisivanje peticije za smjenu tužiteljice kao člana Upravnog odbora, koju je potpisalo više radnika ustanove, inicirao E. O., a da su pismo radnica iz vešeraja upućeno tuženom, svojevolumeno potpisale isključivo radnice; da ničim nisu dokazane ni tvrdnje tužiteljice da tuženi preuzima navedene radnje s razlogom, jer čeka trenutak da joj uruči opomenu, a zatim i otkaz ugovora o radu, te da iste predstavljaju samo pretpostavku tužiteljice, što potvrđuje i sama izjava tuženog na glavnoj raspravi koji je istakao da tužiteljici nikada nije dao povoda niti je imao namjeru da joj da otkaz ugovora o radu.

Polazeći od utvrđenog činjeničnog stanja, pravilno su nižestepeni sudovi primijenili materijalno pravo kada su zaključili da radnje koje je tuženi preuzimao prema tužiteljici nemaju ponižavajući efekat i da njihova svrha ili posljedica nije bila degradacija radnih uslova tužiteljice ili njenog profesionalnog statusa (član 4. stav 3. Zakona o zabrani diskriminacije).

Nisu prihvatljivi navodi revidentice da je postupanje drugostepenog suda u ovom postupku bilo nezakonito i da je pobijana odluka protivna Ustavu BiH i Evropskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Po ocjeni ovog suda, drugostepeni sud je odredbe Zakona o zabrani diskriminacije, primijenio na način koji nije suprotan Ustavu BiH i Evropskoj konvenciji.

Prema odredbi člana 9. stav 5. Zakona o radu F BiH² mobing predstavlja specifičnu formu nefizičkog uznemiravanja na radnom mjestu koje podrazumijeva ponavljanje radnji kojima jedno ili više lica psihički zlostavlja i ponižava drugo lice, a čija je svrha ili posljedica ugrožavanje njegovog ugleda, časti, dostojanstva, integriteta, degradacija radnih uvjeta ili profesionalnog statusa.

Članom 4. stav 3. Zakon o zabrani diskriminacije³ mobing je definisan kao nefizičko uznemiravanje na radnom mjestu koje podrazumijeva ponavljanje radnji koje imaju ponižavajući efekat na žrtvu čija je svrha ili posljedica degradacija radnih uslova ili profesionalnog statusa zaposlenog.

Iz naprijed zakonskih odredbi proizilazi da mobing na poslu podrazumijeva svako psihičko ili pak verbalno zlostavljanje na radnom mjestu sa namjerom da se obezvrijedi rad pojedinca ili grupe (kolektiva). Metode ovakvog postupka su najrazličitije, a najuobičajnije su širenje zlonamjernih glasina, ogovaranja ili prenošenje podataka koji nisu istiniti, isključenje ili socijalna izolacija osobe, zastrašivanje, podcjenjivanje ili namjerno omalovažavanje onoga što osoba radi, fizičko zlostavljanje ili prijetnja zlostavljanjem, izbjegavanje davanja zahtjevnijih poslova bez nekog razloga, stalno mijenjanje uputa za rad, postavljanje rokova koje je nemoguće ostvariti, zadržavanje informacija ili namjerno davanje krivih informacija, zbijanje šala koje su uvredljive, miješanje u privatnost osobe dosađivanjem, nadziranjem ili praćenjem, dodjeljivanje posla i obaveza koje jedna osoba nije u stanju obaviti (kako bi se stvorio dodatni pritisak i osjećaj nesposobnosti), nedodjeljivanje posla kako bi se osoba osjećala beskorisno, vikanje ili upotreba prostih riječi, stalno i uporno kritiziranje, podcjenjivanje stavova i mišljenja, nezasluženo kažnjavanje, sprečavanje napredovanja, stručnog usavršavanja, odlaska na odmor, uzimanje osobnih stvari ili radne opreme.

I po mišljenju ovog revizijskog suda ne mogu se smatrati mobingom aktivnosti poslodavca koje su opravdane zbog efikasnije organizacije posla ili unapređenja radne

² "Službene novine Federacije BiH", broj: 26/16 i 89/18

³ "Službeni glasnik BiH", broj: 59/09 i 66/16

discipline. Postupci tuženog u konkretnom slučaju su se kretali u okviru njegovih zakonskih ovlaštenja, a ne u cilju ugrožavanja radnog mjesta tužiteljice ili radi stvaranja za nju neprijateljske, ponižavajuće i uvredljive radne sredine. Ni povremene razlike u mišljenjima, odnosno problemi i konflikti koji nastanu u vezi sa poslom, ukoliko nemaju dugovremenski, sistematski i ponižavajući karakter, ne mogu se smatrati mobingom.

Tužiteljica svojim tvrdnjama, da ne radi poslove po Ugovoru o radu od 01.07.2026. godine na radnom mjestu šefa službe za zajedničke i opće poslove, da joj to onemogućava tuženi, ničim nije dokazala, jer prema članu 4. zaključenog ugovora o radu u opis poslova tužiteljice je da rukovodi i kontrolira rad službi pa time i službe vešeraja, da priprema i dostavlja izvještaje o radu tih službi, provodi postupke javnih nabavki, pokreće sudske postupke od interesa za Dom penzionera, vrši izradu ugovora, prati zakone, obavlja poslove vezane za prijem radnika, dostavlja izvještaje, što iz iskaza same tužiteljice, te iskaza saslušanih svjedoka proizilazi da je tužiteljica radila i da radi te poslove, koji su i navedeni u opisu njenih poslova i radnih zadataka u Ugovoru o radu, da nema prazan sto posla, da se od nje ne traži ono što nije u opisu njenih poslova i radnih zadataka, zbog čega tužiteljica nije uspjela dokazati da je došlo do mobinga kao oblika diskriminacije po ovom osnovu.

Subjektivni doživljaj tužiteljice odnosa tuženog prema njoj, nije dovoljan osnov za mobing i ne može se posmatrati sam za sebe odvojeno od ostalih izvedenih dokaza, jer za eventualni uspjeh u ovom sporu neophodno je bilo da postoji i subjektivna komponenta kod tuženog koja bi se sastojala u zloupotrebi prava, šikani ili drugim malicioznim postupcima tuženog s ciljem i namjerom degradacije radnih uslova ili profesionalnog statusa tužiteljice. Međutim izvedeni dokazi ne daju osnova za zaključak o postojanju stepena pretežne vjerovatnoće da je tužiteljica od strane tuženog bila izložena šikani, zloupotrebi prava ili drugom malicioznom postupku, s ciljem degradacije njenih radnih uslova ili pak njenog profesionalnog statusa.

Kod tužiteljice, kako to proizilazi iz nalaza i mišljenja stalnog sudskog vještaka, te pojašnjenja datih na ročištu glavne rasprave, postoje disimulativni elementi, a vještak ove elemente objašnjava da isti znače da tužiteljica pokušava sebe da prikaže kao adekvatnu, dobronamjernu osobu bez zlobe i zavisti, ali da na testu to ne može održati, jer ona kroz pitanja pokazuje pravo lice kao agresivnu, paranoidnu osobu, koja ima oboljenje TSP-a, koje je narušilo njeno zdravstveno, radno i socijalno funkcioniranje, tako da ako nisu tačni njeni navodi iz tužbe o mobingu, što je vještak prepustio sudu da utvrdi, jer to nije u njegovom domenu, da onda uzrok njenih zdravstvenih smetnji nije mobing od strane tuženog, već struktura njene ličnosti.

Ni činjenica da je kod tužiteljice strah od egzistencijalne ugroženosti izazvala neprijatne i negativne emocije, a što je utvrđeno vještačenjem po vještaku neuropsihijatru, ni po ocjeni ovog suda nije dovoljna za zaključak da se radi o posljedicama izvršenog mobinga, jer su te negativne emocije karakteristične i prisutne kod svih zaposlenika zbog teške ekonomske situacije i straha za egzistenciju, i nisu svojstvene samo tužiteljici.

Stoga, sagledavajući cjelokupno utvrđeno činjenično stanje, za koje je vezan revizijski sud, ni ovaj sud u istom nije našao elemente različitog postupanja prema tužiteljici, odnosno isključivanje ili ograničavanje njenih prava u obliku mobinga, kao oblika nefizičkog uznemiravanja na radnom mjestu, koji podrazumijeva ponavljanje radnji koje imaju ponižavajući efekat na žrtvu čija je svrha ili posljedica degradacija radnih uslova ili profesionalnog statusa zaposlenih.

Kako osnovanost reparacijskog zahtjeva iz odredbe člana 12. stav 1. tačka c) Zakona o zabrani diskriminacije za naknadu nematerijalne štete uzrokovane nezakonitom povredom prava na jednako postupanje, zavisi od osnovanosti zahtjeva za utvrđenje mobinga kao vida diskriminacije, pravilno su nižestepeni sudovi postupili kada su nakon što su odbili zahtjev tužiteljice za utvrđenje da je bila žrtva mobinga na radu, slijedom toga, odbili kao neosnovan i ovaj zahtjev tužiteljice.

Ostali revizioni prigovori nemaju uticaja na drugačije rješenje ove pravne stvari, pa ih ovaj sud nije posebno ni obrazlagao.

Kako nisu ostvareni revizijski razlozi, kao ni razlog na koji ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, to je primjenom odredbe člana 248. ZPP reviziju tužiteljice valjalo odbiti.

U skladu sa odredbom člana 397. stav 1. u vezi sa članom 386. stav 1. ZPP odbijen je zahtjev tužiteljice za naknadu troškova sastava revizije jer ista nije postigla uspjeh u revizijskom postupku.

Predsjednica vijeća
Amra Hadžimustafić, s.r.